

UGANDA KUMI 4 – 17 OKTOBER 2025

Plastisch chirurgen: Toine van Trier en Saskia Brinkmann (i.o.)

Plastisch chirurgen UG: Titus Opegu en Joel Wandabwa

Anesthesiologen: Muriel Siepel en Vincent van Cuilenborg (i.o.)

OK-assistente: Esmee Winckler (verslag)

Anesthesiemedewerker: Saskia Keijzer

Logistiek: Stephen Kato

Na maanden van voorbereiding, vertrokken we op 4 oktober 2025 met een zeskoppig medisch team naar Kumi, Uganda, om daar samen met onze Ugandese collega's plastisch-chirurgische zorg te leveren. Voor het merendeel van ons team was dit de tweede of zelfs de derde reis naar Kumi; voor plastisch chirurg Toine en OK-assistente Esmee was het de eerste keer.

De Start

Op Schiphol begon onze reis met het inchecken van dertien koffers van elk 23 kilo; vol met medische materialen, kleding en andere spullen voor de lokale bevolking. Na wat puzzelen en herverdelen kregen we alle koffers ingecheckt. De vlucht zelf verliep ontspannen, met een vriendelijke stewardess die ons verraste met stroopwafels en een kaart omdat zij het werk wat we zouden gaan verrichten erg kon waarderen.

Bij aankomst in Entebbe werden we hartelijk opgevangen door Stephen Kato en Henri, die ons naar ons hotel brachten. Ons Ugandese avontuur luidden we in met een koud biertje bij een lokale bar.

Op weg naar Kumi: eerste indrukken

De volgende dag was de negen uur durende rit naar Kumi een indrukwekkende ervaring. Langs de weg zagen we het dagelijkse leven aan ons voorbijtrekken: een enorme bedrijvigheid met verkopers, boeren, verkeer en prachtige natuur.

In Kumi werden we opgewacht door dr. Titus Opego, de Ugandese plastisch chirurg met wie we inmiddels een hechte en duurzame samenwerking hebben opgebouwd. Al meerdere jaren reist Interplast naar Uganda om hem verder op te leiden in het verrichten van complexe plastisch-chirurgische zorg en om hem te ondersteunen in zijn inzet voor de lokale gemeenschap.

Titus bracht ons naar het vertrouwde Kumi Hotel, sober maar functioneel. Vervolgens sloten we de dag af bij hem thuis, waar zijn vrouw Mary een heerlijke maaltijd voor ons had bereid. Onderweg zagen we twee kleine kinderen over een smeulend vuurtje springen: een confronterend beeld en een pijnlijk voorbeeld van waarom ons werk hier nodig is.

Titus en Mary

Eerste dag in de kliniek

De werkweek begon met het screenen van de patiënten die Titus en zijn team in voorbereiding op onze komst hadden verzameld. Titus maakt vooraf al een uitgebreide voorselectie, zodat vooral de patiënten met een dringend plastisch-chirurgische zorgvraag en zonder financiële middelen worden geselecteerd. Zo zorgen we dat juist de mensen die deze zorg het hardst nodig hebben, geholpen kunnen worden tijdens onze aanwezigheid.

Dit screenen vond plaats in de kliniek van Titus, Midas Touch. We werden overvuldigd door de liefdevolle begroetingen van alle patiënten. Het was indrukwekkend om te zien dat mensen van heinde en verre kwamen en soms weken in de omgeving verbleven, in de hoop op een operatie voor zichzelf of hun kinderen.

Vorig jaar vonden onze werkzaamheden plaats in het Kumi Hospital. Dit jaar nam Titus ons mee naar het Bukedea Teaching Hospital om te beoordelen of dit ziekenhuis wellicht beter geschikt zou zijn voor onze samenwerking. Het ziekenhuis maakte direct een goede indruk: de faciliteiten, zoals de apparatuur, verlichting en beschikbare ruimtes, waren uitstekend. Daarnaast was er veel personeel aanwezig, dat stuk voor stuk enorm gemotiveerd was om te leren en nauw met ons samen te werken.

Nadat we het ziekenhuis hadden goedgekeurd, begonnen we met het inrichten en gereedmaken van de operatiekamers voor de komende week. Saskia K, die hierin veel ervaring heeft, had de anesthesiekant binnen no-time perfect georganiseerd. Ook Esmee, die voor het eerst mee was, richtte de OK snel en uiterst gestructureerd in, alsof ze dit al jarenlang doet.

Op de OK: Hard werken en leren van elkaar

Eindelijk konden we beginnen. Dit jaar waren er opvallend veel jonge kinderen met brandwondcontracturen aan hun handjes, waardoor hun handen nauwelijks nog functioneerden. Dankzij de operaties is de kans groot dat zij hun handjes in de toekomst weer kunnen gebruiken, wat essentieel is om te kunnen functioneren en overleven in de Ugandese samenleving.

Net als in voorgaande jaren hadden we de beschikking over twee operatietafels en één beademingsmachine, waardoor we zo efficiënt mogelijk twee patiënten tegelijk konden behandelen. Ons *surgical camp* draait natuurlijk om het opereren van patiënten, maar minstens zo belangrijk is het opleiden van onze Ugandese collega's. Doordat we met twee operatietafels werkten, waren de Ugandese plastisch chirurgen Titus en Joel Wandabwa voortdurend allebei aan het opereren, steeds samen met een van onze Nederlandse plastisch chirurgen (i.o.). Het was duidelijk te zien hoeveel groei zij in ervaring en vaardigheid hebben doorgemaakt sinds ons vorige bezoek.

Naast de vruchtbare training en samenwerking met de lokale plastisch chirurgen was ook de samenwerking met de rest van het lokale team fantastisch. Het personeel was enorm leergierig; vooral de aandoenlijke OK-assistententweeling Alex en Augustine zagen we in de loop van de week zichtbaar groeien.

Andersom hebben wij óók veel geleerd van het lokale personeel. We leerden over duurzaamheid, flexibiliteit en vindingrijkheid. Zo moesten wij eraan wennen om niets te verspillen, want hier worden bijna alle materialen opnieuw gesteriliseerd. Een spannend moment was toen de volledige stroom uitviel door kortsluiting in een verlengsnoer. Terwijl Esmee hier even overdonderd door was, pakten de Oegandese collega's onverstoord een zaklamp en gingen gewoon door. Ze zijn duidelijk niet snel onder de indruk!

Het verloop van de week

De dagen waren lang en vermoeiend. We vergaten regelmatig te pauzeren en aten onze late lunch vaak pas aan het einde van de dag, pal naast de patiënten die van de narcose bijkwamen, een hilarisch beeld dat je je in Nederland niet zou kunnen voorstellen.

Aan het einde van iedere werkdag gingen we nog even langs de chirurgische zaal om te zien hoe onze patiënten zich voelden na de operatie en om postoperatieve instructies te geven. Gedurende de week was er bovendien een voortdurende toestroom van nieuwe potentiële patiënten, die via mond-tot-mondreclame hadden gehoord over het *surgical camp*. Deze patiënten screenden we in de loop van de week en, indien geschikt, planden we ze in voor een operatie.

Tijdens een van de spaarzame vrije momenten hebben we Kumi Town kunnen verkennen, samen met Paul, de geadopteerde zoon van Titus en Mary. Het was een mooie gelegenheid om ook buiten het ziekenhuis iets van de lokale cultuur mee te krijgen.

Na lange, vermoeiende maar altijd ontzettend gezellige dagen speelden we 's avonds nog een spelletje (soms in het pikkedonker door de stroomuitval), kletsten en lachten we samen, en keken we uit naar onze welverdiende rustdag.

Onze vrije dag: het echte, harde leven

Eindelijk, dag 9: onze welverdiende vrije dag! Nadat we lekker hadden uitgeslapen en rustig konden ontbijten, kwam Titus ons ophalen om naar zijn geboortedorp te gaan. Onderweg stopten we bij de Nyero Rock Paintings, rotsschilderingen van meer dan 3000 jaar oud, gemaakt door de eerste bewoners van deze regio, de verre voorouders van Titus.

Daarna gingen we naar het ouderlijk huis van Titus. Hij wilde ons graag meenemen naar de gemeenschap waar hij is opgegroeid, om ons een blik te gunnen in het echte, vaak harde leven van de lokale bevolking. Hij vond het belangrijk dat wij zien hoe de patiënten die wij helpen leven, en welke zorgen en obstakels zij dagelijks tegenkomen.

Titus vertelde ons prachtige, maar ook schrijnende verhalen over de verschillende families die we daar ontmoetten. Het is voor ons moeilijk om volledig te begrijpen hoe mensen hier leven, omdat het zo ver afstaat van het leven in Nederland. Juist daarom was het een bijzondere en waardevolle ervaring, die ons meer inzicht gaf in het leven van onze patiënten. Het leven hier is bikkelhard, maar de mensen zijn enorm warm en lijken ondanks alles oprecht gelukkig.

Daarna genoten we op het erf van de familie van Titus van grappige verhalen over zijn kinderjaren, onder het genot van vers fruit dat zojuist van het land was gehaald. Zo horen watermeloenen en papaja's dus te smaken!

<https://interplastholland.org/wp-content/uploads/2024/07/Annual-Review-Interplast-Holland-2023.pdf> op pagina 11 en 12 het ongelooflijke mooie verhaal van Titus.

Laatste loodjes en afscheidsdiner

De tijd is voorbijgevlogen; het was inmiddels al meer dan een week geleden dat we onze eerste patiënten hadden geopereerd. Gedurende de week konden we de eerste voorlopige resultaten van onze operaties al terugzien. Een bijzonder voorbeeld hiervan was een jongen met uitgebreide brandwonden aan zijn hals en gelaat. Na een reconstructie kon hij zijn mond weer sluiten en weer normaal eten en drinken. Een prachtig resultaat om te zien.

Op onze laatste dag kregen we nog een aantal uitdagende casussen voor onze kiezen, zoals een baby'tje van pas een week oud met het zeldzame *constrict band* syndroom (een soort bandjes om met name ledematen dat de ontwikkeling in de baarmoeder tegenhoudt). Er ontstaat stuwingsomdat het bloed niet meer goed terug kan stromen. De, in dit geval de, voetjes zijn daardoor opgezwollen en misvormd. Niks doen was eigenlijk geen optie!

Rond 15.00 uur waren we klaar met de laatste patiënt. Binnen een half uur leek het alsof we nooit waren geweest; onze zelf ingerichte OK was volledig opgeruimd en alle materialen waren weer ingepakt.

In de avond was het zover: ons afscheidsbuffet in het hotel. Iedereen van het Bukedea ziekenhuis kwam, prachtig aangekleed voor deze gelegenheid. Toine hield een mooie, persoonlijke speech, gevolgd door Titus. Zijn woorden raakten ons diep; het besef drong door dat we mensen hadden geholpen om weer geaccepteerd te worden in hun familie of om weer naar school te kunnen.

Na de speeches deelden we certificaten uit om iedereen te bedanken voor de fantastische bijdrage die zij hadden geleverd aan het *surgical camp*. Daarna ging de muziek aan. De voetjes gingen eerst nog voorzichtig van de vloer, maar al snel stond iedereen op de dansvloer. Rond 23.00 uur was het afscheidsfeest afgelopen.

Op weg naar huis

De lange reisdag begon met een evaluatie van het *surgical camp* bij Titus. We bespraken de fijne samenwerking met het gehele team en namen met dikke knuffels afscheid. Zelfs de patiënten zwaaiden ons uit.

En toen zat het er echt weer op. Na twee geweldige, soms zware weken waarin iedereen van het team enorm in zijn kracht stond en alle processen liepen als een geoliede machine, gingen we weer richting huis. Geïnspireerd door het fantastische werk en de persoonlijkheid van Titus, met een hart vol onvergetelijke herinneringen, indrukken en geleerde lessen.

We zijn blij te merken dat onze wekelijkse online meetings en terugkerende uitzendingen naar Kumi uitgroeien tot een daadwerkelijk duurzaam systeem, waarin lokale kennis wordt versterkt, teams zelfstandig opereren en nieuwe samenwerkingen ontstaan. Deze ontwikkeling zorgt voor blijvende kansen voor Titus en zijn gemeenschap en laat zien dat structurele verbetering mogelijk is wanneer continuïteit en lokale betrokkenheid centraal staan. In de komende jaren blijven we ons met dezelfde toewijding inzetten om deze beweging verder te verdiepen, zodat onze inzet een solide en langdurig effect blijft hebben.

Dag Uganda, wat was je prachtig! Het was een geweldige, soms pittige tijd, maar bovenal een tijd om nooit meer te vergeten met dit fantastische team.

In de periode dat we in Kumi waren, hebben we in totaal 35 patiënten kunnen opereren. Daarvan waren 12 kinderen jonger dan 5 jaar en 6 kinderen tussen de 5 en 18 jaar. De overige patiënten waren ouder dan 18 jaar.

De meest voorkomende aandoening was post-burn contracturen; invaliderende contracturen die optreden na verbranding. In totaal hebben we 15 patiënten hieraan geopereerd. Daarnaast hebben we 3 patiënten kunnen helpen met huidtransplantaties op eerder niet genezende wonden, een kindje met een contractuur na een slangenbeet en een kindje met een mediane halscyste. De overige 15 patiënten hadden meerdere, uiteenlopende plastisch-chirurgisch corrigeerbare en invaliderende aandoeningen.

Saskia K

Saskia B

Vinnie

Esmee

Toine

Muriel

